

Artícle Genèric

Els subsidis energètics: a punt per a una rebaixa?

Contingut disponible en
Anglès Espanyol

Enguany molts països emergents s'enfronten a la difícil tasca d'equilibrar el seu quadre econòmic en un entorn poc favorable. En general, el creixement es desaccelera als principals països en vies de desenvolupament, i, a més a més, s'espera que les condicions financeres s'endureixin en els pròxims trimestres, quan la Reserva Federal comenci a normalitzar la política monetària. En aquest context, la caiguda del preu del petroli i de moltes altres primeres matèries energètiques aplanen el camí per a la reducció dels subsidis energètics. La concessió de subsidis energètics és una praxi generalitzada a les economies emergents que exerceix una pressió important sobre les finances públiques, ja que el seu cost fiscal directe puja al 0,7% del PIB mundial i supera el 5% del PIB en alguns països. Tot seguit, n'analitzem la lògica i la importància des d'un punt de vista geogràfic.¹

La implementació dels subsidis energètics se sol justificar amb dues raons. Primer, facilitar a la població més pobra l'accés a serveis bàsics com l'electricitat o la

calefacció. Segon, donar suport a la indústria local, amb l'Estat sufragant una part dels costos energètics. No és estrany, doncs, que sigui una pràctica habitual a les economies en vies de desenvolupament. No obstant això, malgrat que la motivació inicial dels subsidis energètics pugui ser benintencionada, són, en molts casos, font d'ineficiències i, paradoxalment, d'injustícia social. Des del punt de vista mediambiental, en general, s'incentiva el consum de l'energia que produeix la indústria local, tot i que sigui altament contaminant. En l'àmbit social, en tractar-se, normalment, de subsidis sobre el preu d'un bé, que no es focalitzen en un grup social, són molt ineficients: s'incorre en un cost fiscal molt elevat en relació amb el benefici que acostuma a representar per a les persones que realment els necessiten. De fet, en molts casos, no beneficien els consumidors més pobres i vulnerables. A tall d'exemple, un estudi de les Nacions Unides sobre el subsidi de gas líquid de petroli a l'Índia (utilitzat, principalment, per cuinar i per escalfar les llars) va constatar que menys del 25% es destina a les zones rurals, que concentren la major part de la població del país (el 70%) i el major nombre de pobres.²

La majoria de països emergents destinen molts recursos als subsidis energètics, malgrat ser poc efectius. De fet, el cost fiscal és especialment elevat si es té en compte el cost mediambiental que generen.³ Segons un estudi recent de l'FMI, si es retiessin els subsidis al preu de l'energia, l'estalvi per a les arques públiques pujaria al 4% del PIB mundial. Per regions, l'Àsia emergent i la MENAP són dues de les zones on el benefici fiscal seria més important, al voltant del 10% del PIB.⁴

En els últims anys, els subsidis energètics s'han començat a retallar en algunes de les principals economies emergents. El cas més notori és el de l'Índia, on, el 2013, es va iniciar un programa de reducció, lenta però progressiva, d'aquest tipus de prestacions. Amb posterioritat, altres grans economies com Indonèsia, Egipte i Malàisia han fet el mateix. Atès l'estalvi que pot comportar per a les arques públiques l'eliminació d'aquests subsidis, aquest canvi de tendència convida a l'optimisme. Ara el repte és invertir l'estalvi en recursos públics per protegir de forma més eficient la població més necessitada, consolidar el canvi de política energètica quan el preu de l'energia es normalitzi i mantenir un quadre macroeconòmic més equilibrat.

1. Vegeu FMI (2015), «How Large are Global Energy Subsidies?», WP/15/105.

2. Vegeu Nacions Unides (2008), «Reforming Energy Subsidies. Opportunities to Contribute to the Climate Change Agenda».

3. Per exemple, la promoció de fonts d'energia altament contaminants repercuteix en una major despesa en sanitat a molts països emergents.

4. Formen la MENAP el Pròxim Orient, el nord d'Àfrica, Pakistan i Afganistan.

Etiquetes

Emergents

Energia

